

20
07

Vattenförvaltningen 2007

En rapport från vattenmyndigheternas och länsstyrelsernas arbete

PRODUKTION		Vattenmyndigheterna
REDAKTÖR		Hanna Tornevall
REDAKTION		Alexander Eriksson, Therese Lager, Lotta Rynbäck Andersson, Hanna Tornevall
ILLUSTRATION		Roger Sjöström, Kreation AB, Alexander Eriksson, Länsstyrelsen i Kalmar län (sid 9)
FRAMSIDA		Stillframes, typsnitt
GRAFISK FORM		Amelie Wintzell Ene Dahl
TRYCK		Elanders, 2008
UPPLAGA		6 000 ex

2007 – ett händelserikt år!

Svensk vattenförvaltning har upplevt ett händelserikt år! En omfattande kartläggning av hur det står till med Sveriges större vatten har genomförts. Vi har nu för första gången en samlad bild av miljösituationen i våra vatten! Mycket av det praktiska arbetet har skett på länsstyrelserna - och det är tack vara allt slit med de små detaljerna som vi har fått ihop helheten. Länsstyrelsernas kartläggningsarbete är grunden för det vidare arbetet inom vattenförvaltningen. Mängder av information har samlats in och organiserats på ett sätt som inte bara blir till nytta för vattenförvaltningen, utan också inom exempelvis kommunal planering och miljömålsarbete.

Engagemanget för vattenarbetet på lokal nivå har ökat i hela landet. Detta märks tydligt i de alltför vattenråd som har bildats under året, och det är glädjande att se hur många eldsjälar det finns.

Regeringen har utsett nya vattendelagationer i de fem vattendistrikten, delegationerna har utökats och kompetensen breddats med bland annat representanter från kommunerna, jordbruket och industrin.

Ingen har missat hur klimatfrågan har blivit en nyckelfråga i samhällsdebatten. Vattenfrågor är en stor del av denna komplexa fråga, allt ifrån att havsnivån höjs till ändrade nederbördsmonster och ökad risk för översvämningar och torka. I ljuset av detta är det viktigt att vattenfrågor nu får det utrymme i samhällsplaneringen som krävs för att hantera de effekter på samhället som ett förändrat klimat leder till, exempelvis hur man tryggar en långsiktigt god vattenförsörjning. Arbetet som görs inom vattenförvaltningen ska vara till god hjälp för att hantera dessa vattenfrågor.

Även havsmiljön har hamnat i fokus när Östersjöstaterna i november antog en gemensam handlingsplan, Baltic Sea Action Plan. Genomföran-

det av planen bygger mycket på det åtgärdsarbete som nu ska påbörjas inom vattenförvaltningen.

Vi ser nu fram emot 2008 som ett år där fokus kommer att vara att ta fram de första förslagen till åtgärdsprogram och förvaltningsplaner. De verktyg som finns i form av statusklassificering, samverkan och ekonomisk analys kommer att testas och omsättas till förslag för praktisk handling. Målet är att alla våra vattenresurser ska nå god vattenstatus 2015. Vår förmåga att göra rätt värdering och avvägning kommer att prövas. Ett nyckelord är samverkan med aktörerna. Med en förankring bland berörda aktörer kommer genomförandet att bli så mycket lättare. Och då har vi förutsättningar att nå god vattenstatus till år 2015!

Åke Bengtsson

Dea Carlsson

Björn Sjöberg

Lennart Sorby

Bo Sundström

Målet är god status 2015

Arbetet med vattenförvaltningen i Sverige har utvecklats under året som gått. Medvetenheten och engagemanget bland berörda har ökat, nya samarbetsformer har utvecklats och en mängd konkreta resultat har uppnåtts.

Kretsloppstänkande i vattenförvaltningen

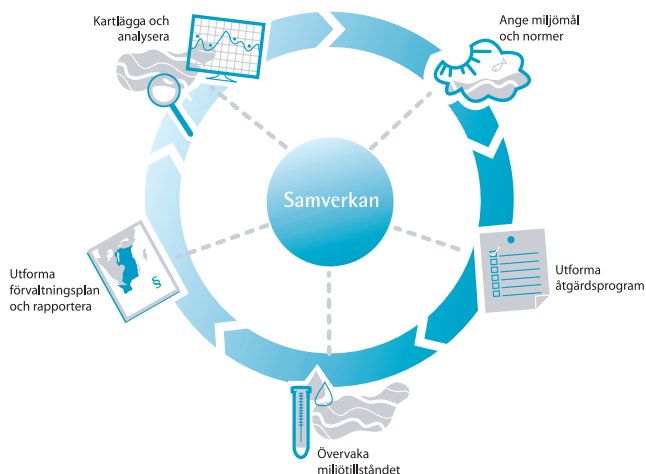
Vattenförvaltningen bedrivs i sexåriga cykler som innefattar ett antal återkommande moment. Innevarande cykel, som är den första, avslutas i december 2009. Därefter påbörjas en ny cykel som sträcker sig fram till slutet av år 2015. Målet är att alla Sveriges vatten ska ha uppnått god status år 2015.

Vattenförvaltningen är en kunskapsbaserad förvaltning. Den sexåriga cykeln innebär regelbundna kontroller av i vilken utsträckning de uppsatta målen nåtts och om nya mål krävs. Dessutom upptäcks om förändringar i miljötillståndet har gjort gamla bedömningar inaktuella, och om de åtgärder som satts in har varit framgångsrika.

Vad är integrerad vattenförvaltning?

Tanken med en integrerad vattenförvaltning är att alla sektorer i samhället ska ta sitt ansvar för vattenfrågorna och att samarbete aktörerna emellan ska leda till ett effektivt arbetssätt, med möjlighet för alla att påverka.

Resultatet av det arbete som görs inom ramen för vattenförvaltningen kan även användas inom till exempel kommunal planering och miljömålsarbete. Det ger förutsättningar att integrera vattenfrågor i samhällsplaneringen på ett helt annat sätt än tidigare.

De huvudsakliga arbetsmoment som återupprepas inom en cykel demonstreras i bilden. Arbetet sker i många fall parallellt men översiktligt kan man säga att varje cykel inleds med kartläggning och övervakning som resulterar i en bedömning av vattnets nuvarande status. Med utgångspunkt från statusklassificeringen beslutas en miljökvalitetsnorm, det vill säga vilket krav som skall gälla för vattenkvaliteten i framtiden. För att uppnå eller upprätthålla denna norm görs ett åtgärdsprogram. Varje cykel sammanfattas i en förvaltningsplan i vilken föregående arbetsmoment slutgiltigt fastställs. Förvaltningsplanen gäller sedan för kommande förvaltningscykel inom respektive vattendistrikt.

Vad är vattenförekomster?

Vattenförekomster är en term som används i vattenförvaltningen. Allt vatten av viss storlek eller betydelse klassas som en vattenförekomst med ett speciellt identitetsnummer. Alla dessa vatten ska sedan statusklassas (se nästa uppslag). Arbetet med att identifiera vattenförekomsterna är inte riktigt klart. Indelningen i vattenförekomster kan komma att ändras över tiden.

Sveriges vattendistrikt

Bottenviken

Befolkning: 490 000 (5%)

Areal: 147 000 km² (33 %)

Vattenförhållanden: Vattenkvaliteten är överlag bra med låg bakgrundsbelastning, men med tydlig påverkan här och var lokalt. Den fysiska påverkan är dock omfattande med flottledsrensade vattendrag, utbyggda älvar för vattenkraft, lokal gruvdrift samt ett delvis intensivt och storskaligt skogsbruk. Direkt näringsbelastning på havet kommer främst från reningsverk och kustnära industri, medförande delvis oklara biologiska effekter.

Större sjöar: 1 200 (31 %)

Större vattendrag: 2 800 (34 %)

Kustvattenområden: 93 (17 %)

Bottenhavet

Befolkning: 920 000 (10%)

Areal: 140 000 km² (31 %)

Vattenförhållanden: Flertalet större älvar är reglerade. Timmerflottning har medfört störningar i många av de mindre vattendragen. Detta skapar vandringshinder för fisk och andra organismer. Delar av distriktet är försurningskänsligt. Distriktet har den största mängden utsläpp till vatten från industrin. Massa- och pappersindustri förbrukar årligen sex gånger så mycket vatten (600 miljoner m³) som hushållen. Industrin står också för merparten av utsläpp av fosfor och syreförbrukande ämnen.

Större sjöar: 1 300 (34 %)

Större vattendrag: 2 700 (32 %)

Kustvattenområden: 64 (12 %)

Norra Östersjön

Befolkning: 3 miljoner (33%)

Areal: 36 700 km² (8 %)

Vattenförhållanden: Distriktet har stor befolkning inom ett relativt litet område med små vattenresurser och känsliga vattensystem, övergödning, försurning och fysisk påverkan av vattenmiljöerna. Problemen är stor närsaltsbelastning från hushåll och jordbruk, surt nedfall i svagt buffrade sjösystem, sänkta sjösystem och kanaliserade och reglerade avrinningsområden, fysisk påverkan av strandzonen och överexploatering av vattenresurserna i kustbandet.

Större sjöar: 320 st (8 %)

Större vattendrag: 600 (7 %)

Kustvattenområden: 130 (24 %)

Västerhavet

Befolkning: 2,4 miljoner (27%)

Areal: 69 500 km² (15 %)

Vattenförhållanden: Distriktets viktigaste problem är försurning av sjöar och vattendrag, övergödning av känsliga kuststräckor, och fysiska förändringar som exempelvis dammbyggnader och omgrävningar av vattendrag. Nedfall av kväve och svavel från källor utanför Sverige är viktigast för försurningen, och kvävet bidrar tillsammans med kvävet från jordbruket till övergödningen.

Större sjöar: 615 st (16 %)

Större vattendrag: 1 350 (16 %)

Kustvattenområden: 100 (18 %)

Södra Östersjön

Befolkning: 2,3 miljoner (25%)

Areal: 54 000 km² (12 %)

Vattenförhållanden: Övergödning i kombination med delvis känsliga och värdefulla kuststräckor är distriktets viktigaste problematik. 44 procent av vattentäktarna saknar formellt skydd. Hushållen och jordbruket står tillsammans för merparten av kväveutsläppen. Industrin gör de största vattenuttagen. Distriktet står för 50 procent av den svenska animalieproduktionen. På senare år har ökade humushalter i vattnen blivit ett allt större problem.

Större sjöar: 420 (11 %)

Större vattendrag: 940 (11 %)

Kustvattenområden: 160 (30 %)

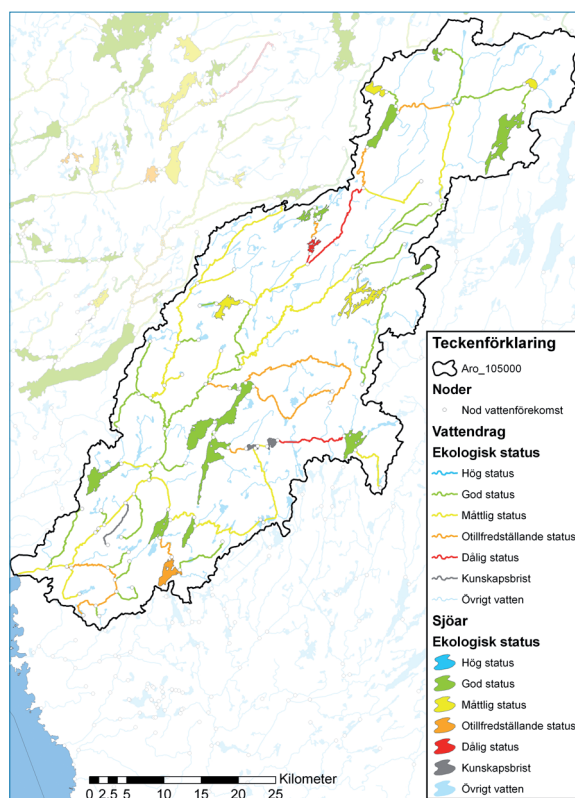
Hur mår våra vatten?

Under 2007 har mycket av länsstyrelsernas tid och resurser använts till kartläggning av hur våra vatten mår idag, vad som påverkar dem och hur vi tror att det är står till med dem år 2015. Resultatet av detta arbete är en sammanställning av all tillgänglig miljöinformation för våra vatten i Sverige.

Klassificering av vattnets status

Arbetet har genomförts i nära samarbete mellan länsstyrelser, Naturvårdsverket, Sveriges Geologiska Undersökning, datavärdar och vattenmyndigheter. Alla större vatten har delats in i vattenförekomster. Vattenförekomsternas status har klassificerats i en femgradig skala med hjälp av Naturvårdsverkets bedömningsgrunder. Där data saknats har expertbedömningar gjorts baserat på erfarenhet och kunskap om vattnen, ibland även med hjälp av modellberäkningar. Alla vattenförekomster har bedömts om de uppnår god vattenstatus till 2015 eller inte. Detta är ett underlag för att ta fram åtgärder.

För varje vattenförekomst har det också angivits vilka typer av problem som finns (till exempel övergödning, försurning) och vilka typer av skydd vattenförekomsten omfattas av (till exempel Natura 2000, badvattendirektiv). Vilka utsläppskällor som påverkar mest är också en viktig frågeställning.

Bilden visar statusklassningen i Viskans avrinningsområde, färgkod för statusen finns till höger.

Alla kan se information om sitt eget vatten

Alla resultat lagras i en databas kallad VISS (VattenInformationSystemSverige). Det finns även ett kartgränssnitt som heter Vattenkartan, där statusbedömning och annat visualiseras. Under året har dessa båda verktyg utvecklats och uppdaterats för att kunna hantera och presentera all ny data på ett tillfredsställande sätt. I VISS

kan man söka sig fram till en vattenförekomst och till exempel se vilka preliminära statusklassificeringar som gjorts. Det går också att se vilka dataunderlag som använts som stöd för en bedömning. I de fall en expertbedömning gjorts är detta tydligt angivet. För statusklassningar av denna typ är det extra angeläget att komplettera med lokala kunskaper för att kontrollera den preliminära bedömningen.

Allt kartläggningmaterial, det vill säga statusklassning, problembeskrivning och riskbedömning, är ett underlag för förslag till åtgärdsprogram som kommer att tas fram under 2008. Parallellt kommer resultaten från kartläggningen att diskuteras och förankras med vattenråd och övriga berörda innan det går ut på officiellt samråd 2009 som en del av förvaltningsplanen. Ett slutligt beslut kring förvaltningsplanen, som är ett sammanfattande dokument av allt som gjorts inom vattenförvaltningen, kommer att fattas i december 2009.

Övervakningsprogram har rapporterats till EU

De övervakningsprogram som togs fram under 2006 rapporterades i början av året in till Naturvårdsverket för vidare rapportering till kommissionen. Rapporterna för respektive distrikts

Sveriges miljömål

Av Sveriges 16 miljömål finns många som på ett eller annat sätt berör vattenfrågorna. Länsstyrelserna har en övergripande och samordnande roll i miljömålsarbetet som regionala miljömyndigheter. Vattenförvaltningen är ett viktigt verktyg i arbetet med miljömålen.

övervakningsprogram finns tillgängliga på Vattenmyndigheternas hemsida. Dessutom finns all rapporterad övervakning inlagt i databasen VISS. Presentation av övervakningsstationerna på karta är också möjligt via Vattenkartan.

Under året har kompletterande övervakning genomförts av länsstyrelserna, framförallt när det gäller grundvatten men även kust och hav. Vidare har respektive datavärd inlett en löpande granskning och kvalitetssäkring av övervakningsstationerna tillsammans med vattenmyndigheterna.

Vattenfrågor i översiktsplanerna

Under året blev del två klar i Södra Östersjöns projekt kring hur vattenfrågor hanteras i kommunal översiktsplanering. I första delen konstaterades att vattenfrågor ofta behandlas, men på ett olikartat och ofta otillfredsställande sätt. Del två innebar en djupanalys av innehållet i ett antal översiktsplaner. Viktiga slutsatser är att översiktsplanen är ett lämpligt instrument för att integrera vattenförvaltningen över kommunala gränser inom avrinningsområden. Det som krävs för att lyckas är dock att underlagsmaterial på regional nivå finns tillgängligt, att informationsutbytet blir större, att fler aktörer involveras och att nya arbetsstrukturer byggs upp.

VISS: www.viss.lst.se

Vattenkartan: www.vattenkartan.se

Vattnet har ett eget värde

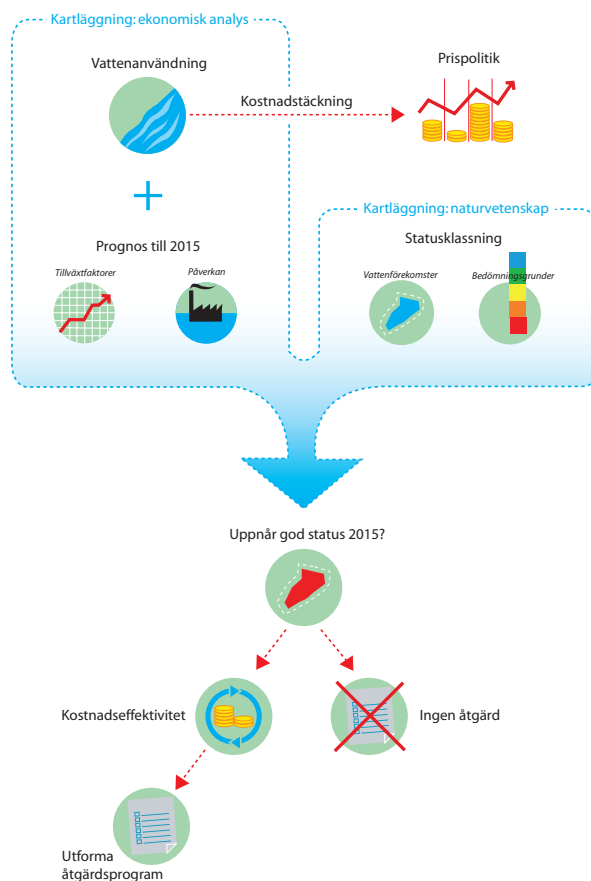
Ekonomisk analys är en viktig del av kartläggning och analys av Sveriges vatten. Resultatet kommer att användas för att utforma kostnadseffektiva åtgärdsprogram och är ett underlag för regeringen vid utformandet av en prispolitik. Huvuddelarna av årets arbete visas och beskrivs i bilden till höger.

Under året har miljöekonomiska seminarier genomförts i Stockholm och Nässjö. Syftet var att förankra hur den ekonomiska analysen kan användas i kartlägningsarbetet samt diskutera visioner kring kommande arbete med åtgärdsprogram.

Cecilia Näslund, Länsstyrelsen i Blekinge län

– Jag arbetar på länsstyrelsen med samordning av vattenförvaltningsarbetet i Blekinge. Jag var med på seminariet om ekonomisk analys som vattenmyndigheterna genomförde. Det var ett intressant och givande seminarium med bra information. Jag kommer att ha stor nytta av detta när jag arbetar med underlag till åtgärdsprogrammen och när jag samarbetar med kommuner, vattenförbund och branschorganisationer. Den ekonomiska analysen är en viktig del – värdet av en vattenresurs behövs som underlag för att det ska bli bra diskussioner om prioriteringar och i avvägningar mellan olika intressen.

Den ekonomiska analysen har hittills fokuserat på tre delar:

- **Vattenanvändning:** Hur värderar samhället en viss vattenanvändning?
- **Kostnadstäckning:** Till hur stor del betalar vattenanvändarna för alla kostnader (även miljöpåverkan) som är associerade med vattenanvändningen?
- **Prognos till 2015:** Vilka samhällsekonomiska drivkrafter kommer att påverka statusen på vattnen år 2015?

Tillsammans med den naturvetenskapliga kartläggningen identifieras de vatten som bedöms inte nå god vattenstatus 2015. Nästa steg är ekonomiska analyser av åtgärdsprogrammen, med syfte att nå kostnadseffektiva åtgärder.

Två steg på vägen mot en förvaltningsplan

Under året genomfördes det första officiella samrådet inom vattenförvaltningen. Samrådet gällde arbetsprogrammet, som talar om hur och under vilken tidsplan förvaltningsplanen ska tas fram.

Resultatet av samråd kring arbetsprogram

Generellt kan sägas samrådssvaren tyder på att det är tydligt hur och när arbetet kan påverkas när det gäller de formella samråden och de stora sammanhangen, men lite otydligare när det gäller

remissinstanser som svarat. De frågeställningar som eventuellt kvarstår kommer att klargöras i förvaltningsplanen.

Översikt av väsentliga frågor – vad är viktigt för att nå god vattenstatus

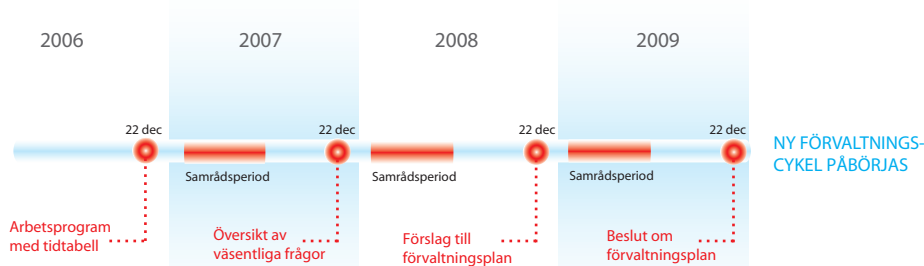
Arbetsprogrammet var första steget på väg mot en förvaltningsplan. Det andra steget handlar om att ta fram en Översikt av väsentliga frågor. Detta dokument beskriver vilka frågeställningar

som är de viktigaste för att kunna uppnå god vattenstatus. Det handlar till exempel om vilka problem som finns i olika områden, vilka är de viktigaste problemen och var finns det behov av åtgärder.

Under hösten har

det pågått ett arbete med att samla in denna information. Det är framförallt länsstyrelserna som har intervjuat nyckelpersoner, skickat ut enkäter eller haft möten med berörda intressen. Allt för att få en så heltäckande bild som möjligt av de viktigaste frågorna. Därefter har ett samrådsunderlag tagits fram per distrikt, med en gemensam inledande del. Detta kungörs för samråd den 1 februari till den 1 augusti 2008. Samråden kommer denna gång även kompletteras med en webbenkät för att underlätta för ännu fler att lämna synpunkter och vara med att påverka inriktningen på arbetet med vattenförvaltningen.

FÖRVALTNINGSCYKELNS SAMRÅD

detaljerna. Det finns en upplevelse av att inte vara tillräckligt insatt i frågorna, och därför önskas mer och tydligare information. En farhåga är att frånvaron av ekonomiska medel kommer att hota möjligheterna att utföra konkreta åtgärder inom vattenförvaltningsarbetet. Bristen på medel befaras också påverka möjligheterna för alla att delta, eller delta på lika villkor, i samverkansarbetet.

Ingen revidering av arbetsprogrammet kommer att göras utan synpunkterna kommer att införas i det dagliga arbetet och i kommande förvaltningsplaner. Alla inkomna synpunkter har sammanställts distriktsvis och skickats ut till de

Samverkan för att skapa samsyn

Sveriges fem vattendistrikt har mycket gemensamt, men förutsättningarna är olika inom flera områden. Ett exempel är att vattenvårdsorganisationer har olika stark tradition i olika delar av landet. Detta leder till delvis olika arbetssätt när det gäller samverkan.

Vattenrådsarbetet växer fram

Vattenråd är regionala eller lokala samverkansorgan. Här kan berörda aktörer mötas och diskutera sig fram till gemensamma lösningar i vattenfrågor. Vattenrådets organisation ser olika ut beroende på olika lokala förutsättningar. Många vattenråd har bildats ur befintliga vattenvårdsorganisationer, där kunskapen om lokala förhållanden är stor. Under året har både aktivitetsnivån och engagemanget i vattenråden ökat betydligt. Vattenråd som uppnår samsyn kring vattenfrågorna har stora möjligheter att påverka utvecklingen i sitt avrinningsområde.

Vattensamverkan Norr – ett lyckat projekt!

I Bottenvikens vattendistrikt har projektet Vattensamverkan Norr pågått för fullt under året. Syftet är att bistå med start av vattenråd inom distriktet för att få en tidig demokratisk medverkan i vattenförvaltningsarbetet. Norrbottens kommunförbund och Regionförbundet Västerbotten är projektägare, och projektet ska pågå till december 2008.

Under året som gått har Vattensamverkan Norr haft många kontakter och möten med kommuner, större företag och föreningar för att inventera om och hur dessa vill samverka. Ett förslag på geografisk indelning av 13 vattenråd har sedan tagits fram och förankrats. Engagemanget är stort och de anordnade mötena har varit välbesökta. Frågeställningar som ofta dykt upp är hur kommande åtgärder och kommunernas arbete med vattenförvaltningen ska finansieras. Andra frågor har rört hur vattenrådets roll och inflytande i vattenförvaltningen ser ut. Inom alla föreslagna vattenrådsområden finns tankar på hur arbetet ska gå vidare och interimistiska arbetsgrupper är under bildande. Både små och stora företag, föreningar, kommuner och även privatpersoner har anmält intresse för att ingå i vattenråden.

Johanna Alm, en av projektledarna för Vattensamverkan Norr

– Eftersom kommunerna har en viktig roll i vattenrådsarbetet tror vi att det är bra att kommunförbunden är hemvist för projektet, men det är viktigt med en nära samverkan med Vattenmyndigheten och länsstyrelserna. Det centrala i projektet är att få igång samverkansprocessen. Det faktum att vi har fått etablerade vattenvårdsorganisationer i distriktet ger oss större möjlighet att söka nya former för vattenråden. Något vi trycker på är att alla betydande intressen ska tillfrågas om de vill delta i vattenrådet och att allas röst ska vara lika mycket värd. Vi anser inte heller att det är nödvändigt med konsensusbeslut utan olika ståndpunkter kan föras fram till Vattenmyndigheten, även om enighet är eftersträfvansvärt.

I Bottenhavets distrikt har ett antal nya vattenråd startat under året utifrån avrinningsområden. Engagemanget är stort och i många fall är det länsstyrelser och kommuner som är drivkraften. Totalt är fyra vattenråd aktiva och tre är på gång att bildas.

I Norra Östersjöns vattendistrikt har länsstyrelserna en mycket aktiv roll i samverkansarbetet. Vattenråd/samverkansmöten har genomförts i de flesta områdena av vattendistriktet. Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund är på väg att initiera ett vattenråd med öppna hearings för alla aktörer.

I Södra Östersjöns distrikt finns fyra aktiva vattenråd och ett femtontal är under bildande. I flertalet fall har vattenråden utgått från befintliga vattenvårdsorganisationer, i andra fall har de bildats på annat sätt. Ett exempel är på Gotland där Lantbrukarnas Riksförbund, LRF, har tagit på sig den aktiva rollen i ett nybildat vattenråd.

I Västerhavets distrikt finns nu tolv aktiva vattenråd och elva under bildande. En skrift som förtydligar ansvar och roller för vattenråden har tagits fram tillsammans med Södra Östersjöns distrikt, eftersom dessa distrikt har liknande förutsättningar när det gäller vattenråd.

Vad är samverkan?

En av hörnstenarna i ramdirektivet för vatten är samverkan. Syftet med samverkan är att få en förankring och ett engagemang bland alla som blir berörda av vattenförvaltningen. På sikt effektiviserar det genomförandet av arbetet. Skillnaden mot samråd kan beskrivas så här:

- Samråd är den lagstadgade process där man innan beslut kring ett framtaget förslag efterfrågar synpunkter från de som berörs ("formellt samarbete").
- Samverkan är allt samarbete innan ett slutligt samrådsförslag är klart, det vill säga att redan från början bli informerad och vara med och utforma tankar och förslag ("informellt samarbete").

Samordning och samverkan i kustnära områden

På regeringens uppdrag har kustlänsstyrelserna och vattenmyndigheterna utrett hur ett system för regional och lokal samordning och samverkan i kustnära områden kan utformas och genomföras inom ramen för vattendistriktet. I rapporten föreslås att nuvarande förvaltningsstruktur i kustnära områden liksom havsmiljön används, vilket innebär att länsstyrelserna svarar för den regionala och kommunerna för den lokala samordningen och samverkan. För att Sverige ska kunna utveckla och förankra en integrerad och hållbar strategi för sin vattenpolitik, krävs en tydlig central samordning och samverkan. En rad förslag lämnades som syftar till att tydliggöra systemstrukturer och myndighetsroller samt stödja, förstärka och utveckla såväl myndigheters som aktörernas förmåga till samordning och samverkan i arbetet mot en hållbar framtid för de kustnära områdena och havsmiljön.

Utbyte av erfarenheter

Foto Victor Brött

Andreas Carlgren, miljöminister, talare på Nationellt Vattenforum i Stockholm

- Lokala brukarnas kunskap och medverkan kommer att vara avgörande för att nå resultat i vattenförvaltningen. En viktig uppgift för vattenmyndigheterna är att främja dialogen i länen och i kommunerna.

- Fler aktörer behöver samlas för havens bästa. Vi lägger nu grunden för en ny havspolitik som är tvärssektoriell och ger förutsättningar för näringar att utvecklas samtidigt som ekosystemen bevaras och restaureras. Det kräver mötesplatser som Nationellt Vattenforum.

Nationellt Vattenforum

På nationell nivå genomför vattenmyndigheterna ett stort antal möten för att informera om vattenförvaltningen och skapa samsyn inför det fortsatta arbetet. Vattenmyndigheterna ordnade för tredje året i rad Nationellt Vattenforum. Här ges tillfälle att informera om aktuella frågeställningar och samla in synpunkter på vattenförvaltningen i ett nationellt perspektiv. Nationellt Vattenforum är en arena främst för beslutsfattare inom nationella myndigheter, näringsliv och intresseorganisationer. Bland föredragshållarna fanns miljöminister Andreas Carlgren, som talade om regeringens syn på vattenförvaltningens roll.

Samverkan på internationell nivå

Även på internationell nivå finns ett stort behov av att träffas och utbyta erfarenheter. I Göteborg i augusti genomfördes en workshop med representanter från vattenmyndigheter i de fem nordiska länderna. Syftet med workshopen var att jämföra hur man tillämpar vattendirektivet och lära av varandra. Vidare identifierades gemensamma förutsättningar och möjligheter inom EU.

Finn de områden som göder havet mest

Under 2007 har vattenmyndigheterna i Södra och Norra Östersjön samt Västerhavet arbetat med projektet "Finn de områden som göder havet mest" på uppdrag av regeringen. Projekten syftar till att hitta de områden som har störst påverkan på övergödningen i havet. Slutrapport för alla tre uppdragen ska lämnas i december 2008. Södra Östersjöns distrikt lämnade en lägesrapport i september. Där framgår att i Södra Östersjöns vattendistrikt ligger merparten av de områden som göder havet mest i Östergötland, Skåne, Blekinges kust och Gotland samt kring de större städerna. För att förbättra miljösituationen i Östersjön kommer åtgärder för att minska när-saltsläckage att behövas.

Vattendelegationerna – de som fattar besluten

Inom varje distrikt finns en vattendelegation utsedd av regeringen. Vattendelegationens uppgift är att fatta beslut om miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplan. Bland de viktiga frågor vattendelegationerna har behandlat under året kan särskilt nämnas rapporten om Översikt av väsentliga frågor samt vattenmyndigheternas verksamhetsplaner för kommande år.

En vattendelegation kan maximalt bestå av elva personer inklusive ordföranden. Tanken är att medlemmarna ska representera sakkunskap utan att beakta särintressen. Under året har bemanningen i alla delegationer ändrats så att

fler representanter från kommuner och näringsliv deltar. Detta har lett till att det nu finns en större bredd i delegationernas sammansättning eftersom ledamöterna har bakgrund i olika verksamheter såsom jordbruk, skogsbruk, vattenförsörjning och avloppsrening, kraftproduktion, transporter, samhällsförvaltning, forskning och naturvetenskap.

Marie Berglund, miljöchef Botniabanan AB, medlem av vattendelegationen i Bottenhavets distrikt

– Jag har varit förordnad som ledamot i vattendelegationen sedan den 1 augusti 2004. Det är positivt att erfarenhetsbredden i delegationen ökat. Det borde innebära ett vidare angreppssätt och större möjligheter till förankring av arbetet ute i samhället. Detta är en nödvändighet för att få genomföra åtgärdsprogram och säkra att alla verksamhetsutövare och aktörer blir delaktiga i vattenförvaltningsarbetet.

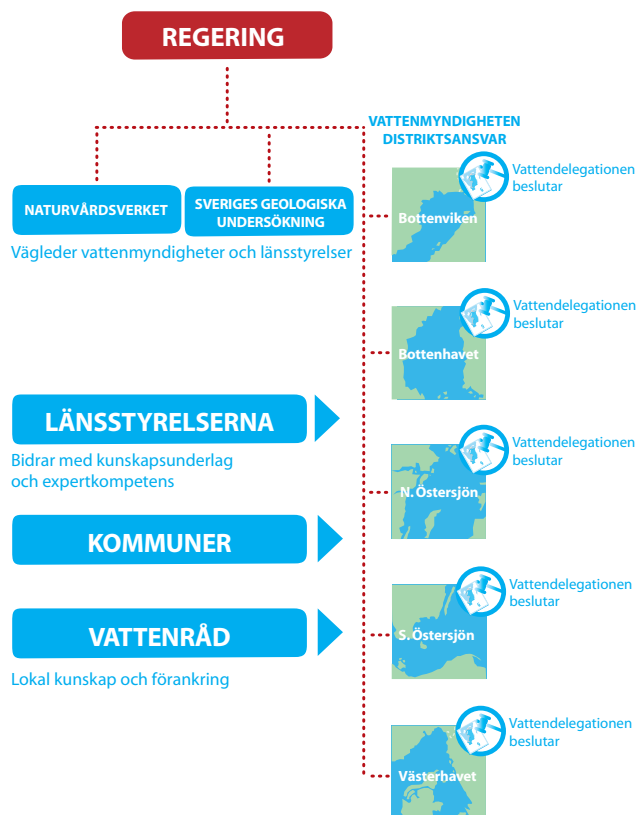
Så här jobbar vi

Sverige har delats in i fem vattendistrikt. Till varje distrikt finns en vattenmyndighet som ansvarar för genomförandet av vattenförvaltningen inom vattendistriktet. Regeringen har det övergripande ansvaret för vattenförvaltningen och Naturvårdsverket och Sveriges Geologiska Undersökning vägleder vattenmyndigheterna, bland annat genom att ta fram föreskrifter.

Vattenmyndighetens roll är framför allt samordnande. Både var för sig inom det egna distriktet, men också gemensamt på nationell nivå genom att se till att samtliga intressenter arbetar mot samma mål. Det finns en rad nationella arbetsgrupper för områden som kartläggning och analys, övervakning, ekonomisk analys, GIS/IT och kommunikation. De har till syfte att samordna och effektivisera arbetet mellan distrikten.

Samtliga fem vattenmyndigheter har ett eget kansli med en kanslichef (vattenvårdsdirektör). Varje vattenmyndighet har en vattendelegation knuten till sig. Vattendelegationen, som kan sägas vara vattenmyndighetens styrelse, är utsedd av regeringen och består av sakkunniga representanter. Delegationen tar beslut om miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och förvaltningsplan.

Landets länsstyrelser och kommuner bidrar med kunskapsunderlag. Länsstyrelserna har en mycket viktig roll i vattenförvaltningen genom att de i nära samverkan med vattenmyndigheterna utför stora delar av det operativa arbetet på regional och lokal nivå.

Bottenvikens vattendistrikt

Vattenmyndighetens kansli
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Bo Sundström, vattenvårdsdirektör
Växel: 0920-960 00

Kontaktperson på Länsstyrelsen

Norrbottens län, Sara Elfvendahl, 0920-960 00
Västerbottens län, Anneli Sedin, 090-10 70 00

Vattendelegationen

Per-Ola Eriksson, landshövding
i Norrbottens län, ordförande
Katarina Eckerberg, professor,
Umeå universitet
Gunilla Forsgren-Johansson, chef
miljöanalysfunktionen, Länsstyrelsen
i Västerbottens län
Bo Hultin, kommunalpolitiker, Bodens kom-
mun
Johan Ingri, professor, institutionen för
tillämpad kemi och geovetenskap, Luleå
tekniska universitet
Katarina Köhler, kommunalpolitiker, Skellefteå
kommun
Martin Lindgren, chef miljöskydds-enheten,
länsstyrelsen i Norrbottens län
Helena Stenberg, kommunalpolitiker, Piteå
kommun

Bottenhavets vattendistrikt

Vattenmyndighetens kansli
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Åke Bengtsson, vattenvårdsdirektör
Växel: 0611-34 90 00

Kontaktperson på Länsstyrelsen

Västerbottens län, Gunilla Forsgren
Johansson, 090-10 70 00
Västernorrlands län, Pontus Ekman,
0611-34 90 00
Jämtlands län, Ingemar Näslund, 063-14 60 00
Dalarnas län, Per-Erik Sandberg, 023-810 00
Gävleborgs län, Jan-Åke Johansson,
026-17 10 00
Uppsala län, Gunilla Lindgren, 018-19 50 00
Västmanlands län, Susanna Vesterberg
021-19 50 00

Vattendelegationen

Gerhard Larsson, landshövding
i Västernorrlands län, ordförande
Marie Berglund, miljöchef, Botniabanan AB
Catharina Ekelund, miljövärdsdirektör,
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Inger Eriksson, länsråd, Länsstyrelsen
i Dalarnas län
Stig Högberg, lantbrukare, LRF
Anders Lindh, VD, Vattenregleringsföretagen
Lars Nyberg, rättschef, Länsstyrelsen
i Västernorrlands län
Eija Carlén, kommunalpolitiker,
Timrå kommun

Leif Lindholm, Örnsköldsviks kommun
Katarina Nyberg Finn, Östersunds kommun

Norra Östersjöns vattendistrikt

Vattenmyndighetens kansli
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Lennart Sorby, vattenvårdsdirektör
Växel: 021-19 50 00

Kontaktperson på Länsstyrelsen

Stockholms län, Göran Andersson,
08-785 40 00
Uppsala län, Gunilla Lindgren, 018-19 50 00
Södermanlands län, Lars Juhlin, 0155-26 40 00
Örebro län, Peder Eriksson, 019-19 30 00
Västmanlands län, Susanna Vesterberg,
021-19 50 00
Dalarnas län, Per-Erik Sandberg, 023-810 00
Östergötlands län, Niclas Bäckman,
013-19 60 00

Vattendelegationen

Mats Svegfors, landshövding
i Västmanlands län, ordförande
Georgia Destouni, professor,
Stockholms universitet
Christer Segerström, chefsjurist,
Länsstyrelsen i Uppsala län
Lars Östring, länsråd, Länsstyrelsen
i Örebro län
Anders Jansson, miljövärdsdirektör,
Länsstyrelsen Södermanlands län
Else-Marie Mejersjö, enhetschef,
Jordbruksverket
Carina Färm, VA-chef, Mälarenenergi
Elisabeth Björk, kommunalråd,
Norrtälje kommun
Inger Gauffin Carlsson, kommunalpolitiker,
Enköpings kommun
Roland Dehlin, kommunalråd,
Nynäshamns kommun

Södra Östersjöns vattendistrikt

Vattenmyndighetens kansli
Länsstyrelsen i Kalmar län
Dea Carlsson, vattenvårdsdirektör
Växel: 0480-820 00

Kontaktperson på Länsstyrelsen

Skåne län, Rune Brandt, 040-25 20 00
Blekinge län, Cecilia Näslund, 0455-870 00
Jönköpings län, Anna Langhelle, 036-39 50 00
Östergötlands län, Niclas Bäckman,
013-19 60 00
Kalmar län, Ann-Karin Thorén, 0480-820 00
Gotlands län, Peter Landergren, 0498-29 21 00
Kronobergs län, Monica Andersson,
0470-860 00

Vattendelegationen

Sven Lindgren, landshövding i Kalmar län,
ordförande
Lars Hederström, länsarkitekt, Länsstyrelsen i
Kronobergs län
Ola Broberg, miljöövervakningsansvarig,
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Reinold Castensson, professor, Linköpings
universitet
Jan Hällgren, miljövärdsdirektör, Länsstyrelsen
i Östergötlands län
Lena Kulander, miljöskyddsdirektör,
Länsstyrelsen i Gotlands län
Eva Tejle-Ekbyörn, lantbrukare, LRF
Camilla Edlund, företagare inom Skogssektorn
Sverker Thorén, kommunalpolitiker, Västerviks
kommun
Ingall Siggelsten Blum, kommunalpolitiker,
Karlskrona kommun

Västerhavets vattendistrikt

Vattenmyndighetens kansli
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Björn Sjöberg, vattenvårdsdirektör
Växel: 031-60 50 00

Kontaktperson på Länsstyrelsen

Skåne län, Rune Brandt, 044-25 20 00
Hallands län, Jonas Svensson, 035-13 20 00
Västra Götalands län, Anna Ek, 031-60 50 00
Värmlands län, Gunnar Lagerkvist,
054-19 70 00
Kronobergs län, Monica Andersson,
0470-860 00
Jönköpings län, Anna Langhelle, 036-39 50 00
Örebro län, Peder Eriksson, 019-19 30 00
Dalarnas län, Per-Erik Sandberg, 023-810 00

Vattendelegationen

Lars Bäckström, landshövding
Länsstyrelsen i Västra Götalands län,
ordförande
Göran Bengtsson, länsöverdirektör
Länsstyrelsen i Västra Götalands län,
Agneta Granberg, kommunalpolitiker,
Göteborgs stad
Mats Abrahamsson, kommunalpolitiker,
Sotenäs kommun
Gerry Norberg, kommunalpolitiker,
Falkenbergs kommun
Elisabeth Hellmo, länsråd Länsstyrelsen
i Skåne län
Björn Sandborgh, länsråd Länsstyrelsen
i Värmlands län
Lisbeth Schultz, länsråd Länsstyrelsen
i Hallands län
Kristina Sundbäck, professor, Göteborgs
universitet
Ingemo Johansson, lantbrukare, LRF
Stig Hård, VD Gryaab

Länsstyrelserna

www.vattenmyndigheterna.se